

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

ટેક્સ અપીલ નંબર ૯૨૩/૨૦૧૩

સાથે

ટેક્સ અપીલ નંબર ૯૨૪/૨૦૧૩

માટે

ટેક્સ અપીલ નંબર ૯૨૭/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સર્હી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ અકીલ કુરેશી

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. જે. શાસ્ત્રી

=====

- ૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?
- ૨ પત્રકારને સંદર્ભ કરવામાં આવશે કે નહીં?
- ૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની ઉચિત નકલ જોવા માંગે છે?
- ૪ શું આ કેસમાં ભારતનું બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટને સંબંધિત કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે ?

=====

ગુજરાત રાજ્ય.અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

એમ્બીકા એગ્રો પ્રોડક્ટ.સામાવાળા (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ :

અપીલકર્તા (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી પ્રણવ ત્રિવેદી, એ. જી. પી.

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી એસ. પી. મજમુદાર, એડવોકેટ

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ અકીલ કુરેશી

અને

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. જે. શાસ્ત્રી

તારીખ: ૨૦/૧૦/૨૦૧૬

સી.એ.વી ચુકાદો

(**PER:** માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એ. જે. શાસ્ત્રી)

૧. અપીલકર્તાએ વર્તમાન કરવેરા અપીલ દ્વારા અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત વેલ્યુ એડેડ ટેક્સ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા બીજા અપીલ નંબર ૨૫૪/૨૦૦૪ માં પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને આદેશને પડકાર્યો છે, જેમાં ગુજરાત વેલ્યુ એડેડ ટેક્સ ટ્રિબ્યુનલ (ટૂંકમાં "ધ ટ્રિબ્યુનલ") એ ચુકાદો આપ્યો છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૨

દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રક્રિયા ગુજરાત સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ (ટૂંકમાં "ધ એક્ટ") ની કલમ ૨ (૧૬) હેઠળ વ્યાખ્યાયિત ઉત્પાદન પ્રક્રિયા ન હતી અને પરિણામે, અહીં સામાવાળા નંબર ૨ દ્વારા ભરવામાં આવેલી મૂળ અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.તે વિજ્ઞાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા આ ચુકાદા અને આદેશની વિરુદ્ધ છે, વર્તમાન કરવેરાની અપીલ કાયદાનો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન ઉઠાવીને દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૨. રેકૉર્ડ પરથી એવું લાગે છે કે આ કરવેરાની અપીલ અન્ય અપીલ માટે એક સુસંગત કરવેરાની અપીલ છે, જેને કરવેરાની અપીલ નંબર ૯૨૪/૨૦૧૩ થી કરવેરાની અપીલ નંબર ૯૨૭/૨૦૧૩ તરીકે ક્રમાંકિત કરવામાં આવી છે અને તેમાંથી ઉદ્ભવતા મુદ્દાઓ વર્તમાન કરવેરાની અપીલ સાથે સમાન રીતે જોડાયેલા હોવાથી, આ અપીલોનો સ્વીકાર કરતી વખતે એકીકૃત આદેશ ૧૩/૧૨/૨૦૧૩ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૩. આ તમામ અપીલમાં હકીકતો સમાન હોવાથી, ટેક્સ અપીલ નંબર ૯૨૩/૨૦૧૩ ને મુખ્ય બાબત ગણાવીને આ મુદ્દાને અંતિમ નિકાલ માટે લેવામાં આવે છે અને તે જ ઉપર ઉલ્લેખિત અન્ય કર અપીલની પરિસ્થિતિને નિયંત્રિત કરશે.

૪. ઉપર ઉલ્લેખિત આ અપીલોનો સ્વીકાર કરતી વખતે, કાયદાના નીચેના નોંધપાત્ર પ્રશ્નો વિચારણા માટે તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે અહીં પછી પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે:

“(એ) શું હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં, ટ્રિબ્યુનલે યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો છે કે, અહીં પ્રતિવાદી દ્વારા ખરીદવામાં આવેલા માલ પર નિકાસકાર દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રક્રિયા-મૂળ અપીલકર્તા એ જીએસટી અધિનિયમની કલમ ૨ (૧૬) હેઠળ વ્યાખ્યાયિત "ઉત્પાદન" ની પ્રક્રિયા ન હતી?

(બી) શું હકીકતો પર અને કેસના સંજોગોમાં ટ્રિબ્યુનલે યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો છે કે, નિકાસકાર દ્વારા નિકાસ કરાયેલ માલ એ જ માલ છે જે પ્રતિવાદી (વેપારી) પાસેથી ખરીદવામાં આવ્યો હતો અને પરિણામે વેપારી દ્વારા નિકાસકારને વેચાણ નિકાસ વેચાણ પહેલાં વેચાણ હશે અને તે કેન્દ્રીય અધિનિયમની કલમ ૫ (૩) દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે?”

૫. આ અપીલને જન્મ આપતી હકીકતો નીચે પ્રમાણે સારાંશિત કરવામાં આવી છે:

કેસ્ટર ઓઈલના વ્યવસાયના સંદર્ભમાં કરવેરા અપીલ નંબર ૯૨૩/૨૦૧૩ માં, પ્રતિવાદી નંબર ૨ એ ગુજરાત વેચાણવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૯ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેમજ કેન્દ્રીય વેચાણવેરો અધિનિયમ, ૧૯૫૬ હેઠળ આકારણી વર્ષ ૧૯૯૯-૨૦૦૦ ના જવાબમાં પોતાની નોંધણી કરાવી છે, સહાયક કમિશનરે બંને કાયદાઓ હેઠળ અરજદારનું મૂલ્યાંકન કર્યું છે, જેના કારણે સામાવાળાએ અપીલ અધિકારી સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી છે અને અપીલમાં નાયબ કમિશનરે ૧૭/૧૨/૨૦૦૩ ના આદેશ દ્વારા બંને અપીલ ફગાવી દીધી છે અને તે તે આદેશની વિરુદ્ધ છે. ઉપર ઉલ્લેખિત તમામ અપીલ, વેટ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વિચારણા માટે આવી હતી, જેનો નિકાલ ૨૧/૧૦/૨૦૧૦ ના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો અને તે આ ચુકાદાની વિરુદ્ધ છે કે મહેસૂલએ આ અપીલ દાખલ કરી છે, જે અંતિમ વિચારણા માટે મૂકવામાં આવી છે.

૬. તે રેકૉર્ડમાંથી બહાર આવી રહ્યું છે કે અહીં સામાવાળા એરંડાના બિયારણમાંથી એરંડાના તેલનું ઉત્પાદન કરે છે અને વિવિધ ગ્રાહકોને વેચાણ કરે છે અને કોમોડિટી એરંડાનું તેલ 'ફોર્મ એચ' સામે વેચાય છે.ઉપરોક્ત 'ફોર્મ એચ' ને સહાયક કમિશનર દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યું હતું અને એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે નિકાસકારે (એટલે કે હાલના કિસ્સામાં હિન્દુસ્તાન યુનિલિવર લિમિટેડ) હરીફ પાસેથી એરંડાનું તેલ ખરીદ્યું હતું પરંતુ તેણે એરંડાનું તેલ તે જ

સ્વરૂપમાં વેચ્યું નથી જેમાં તે હરીફ પાસેથી ખરીદવામાં આવ્યું હતું, અને તેના પર કેટલીક પ્રક્રિયા હાથ ધર્યા પછી ઉપરોક્ત તેલ વેચવામાં આવ્યું હતું, જે ઉત્પાદનની રકમ છે અને પરિણામે, દંડ અને વ્યાજ સાથે કર માંગ બંને કાયદાઓ હેઠળ સત્તાધિકારી દ્વારા પેદા કરવામાં આવી હતી. જ્યાં સુધી ગુજરાત વેચાણવેરાના કાયદાની વાત છે, ત્યાં સુધી ઉપર જણાવેલા સમયગાળા માટે કરવેરાની માંગ ૭૪૫૬૨૮ રૂપિયા સુધી વધારવામાં આવી હતી અને તે ઉપરાંત ૪૪૭૩૭૭ રૂપિયા સુધીના દંડની સાથે ૪૭૭૨૦૨ રૂપિયા સુધીના વ્યાજની કુલ રકમ ૧૬૭૦૨૦૭ રૂપિયા અને જ્યાં સુધી કેન્દ્રીય વેચાણવેરાના કાયદાની વાત છે, ત્યાં સુધી કરવેરાની રકમ તરીકે ૩૩૧૬૩ રૂપિયા અને દંડની રકમ ૧૯૮૯૮ રૂપિયા છે, જેમાં ૪૨૪૪૮ રૂપિયા સુધીના વ્યાજની કુલ રકમ ૮૫૫૦૯ રૂપિયા છે અને આ જવાબદારી નક્કી કરીને સામાવાળાને અપીલમાં અપીલ કરવા માટે મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા સત્તાધિકારી અને અપીલ અધિકારીના ઉપરોક્ત આદેશની વિરુદ્ધ, બીજી અપીલ વેટ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વિચારણા માટે આવી હતી. ઉપર જણાવ્યા મુજબ વિદ્વત વેટ ટ્રિબ્યુનલે અપીલને મંજૂરી આપી છે, જેણે વર્તમાન કર અપીલને જન્મ આપ્યો છે અને તેથી, ઉપરોક્ત તથ્યોની પૃષ્ઠભૂમિમાં, કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નો ઘડવામાં આવ્યા હતા અને અપીલ અંતિમ નિકાલ માટે આવી છે.

૭. વિદ્વાન સહાયક સરકારી એડવોકેટ, શ્રી પ્રણવ ત્રિવેદીએ દલીલ કરી છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે એરંડાના તેલ પર ચલાવવામાં આવતી પ્રક્રિયા ઉત્પાદન પ્રક્રિયા નથી તે ધ્યાનમાં લેવામાં ભૂલ કરી છે. વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા એવું પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે ખરીદનાર દ્વારા એરંડાનું તેલ તેના મૂળ સ્વરૂપમાં સામાવાળા પાસેથી જાળવી રાખવામાં આવ્યું ન હતું અને તેથી, ટ્રિબ્યુનલે એ હકીકતની પ્રશંસા કરવી જોઈએ કે કોમોડિટીનું સમાન સ્વરૂપ જાળવી ન રાખ્યું હોવાથી, જે પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી હતી તે ઉત્પાદન પ્રક્રિયા જેવી જ હતી. તેથી વિદ્વતાપૂર્ણ ટ્રિબ્યુનલે કેન્દ્રીય વેચાણવેરાના કાયદા, ૧૯૫૬ની કલમ ૫ (૩) ની અસરને ભૂલભરેલી ગણાવી છે. લર્નડ એજીપીએ એવી પણ દલીલ કરી છે કે લર્નડ ટ્રિબ્યુનલે સેન્ટ્રલ સેલ્સ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૫ (૩) તેમજ ગુજરાત સેલ્સ ટેક્સ એક્ટની કલમ ૨ (૧૬) હેઠળ સમાવિષ્ટ વૈધાનિક જોગવાઈનું ખોટું અર્થઘટન કર્યું છે. સમાવિષ્ટ વ્યાખ્યાનો પણ યોગ્ય અર્થઘટન કરવામાં આવ્યો નથી અને આદેશ પસાર થયો ત્યારથી ખોટી રચનાના આધારે તેને સુધારવાની જરૂર છે. એડવોકેટ દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે બી. પી. ઓઈલ મિલ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સેલ્સ ટેક્સ ટ્રિબ્યુનલના કેસમાં ૧૯૯૮ની એસ. સી. ૩૦૫૫માં નોંધાયેલા માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લીધો નથી, જેણે એક દરખાસ્તનું નેતૃત્વ કર્યું છે કે કાચા તેલનું શુદ્ધિકરણ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા સમાન છે. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે દેવી દાસ ગોપાલ કૃષ્ણન વગેરે વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્યના

કેસમાં એ. આઈ. આર. ૧૯૬૭ એસ. સી. ૧૮૯૫માં નોંધાયેલા અન્ય એક નિર્ણયને પણ યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો નથી અને 'ઉત્પાદન' શબ્દના શબ્દકોશ અર્થનો ઉલ્લેખ કરીને દુર્બળ વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે કાચા માલને ઉપયોગ માટે બદલાયેલા સ્વરૂપમાં રૂપાંતરિત કરવા અથવા ફેશન કરવા માટે અને એવું માન્યું હતું કે તેલ બીજમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે, આ પ્રક્રિયા બીજું કંઈ નહીં પણ ઉત્પાદન પ્રક્રિયા છે અને તેમાંથી પેદા થતી નવી ચીજવસ્તુ હોવાને કારણે કર લાદવામાં આવે છે. વિદ્વાન વકીલે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું છે અને દલીલ કરી છે કે કેરળ સામાન્ય વેચાણ વેરો અધિનિયમ, ૧૯૮૪માં સમાવિષ્ટ લગભગ સમાન જોગવાઈ, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટે વર્ષ ૧૯૯૧માં ઉપરોક્ત જોગવાઈ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે એવું માન્યું હતું કે નાળિયેરના ભૂખને નાળિયેરના રેસામાં રૂપાંતરિત કરવી એ એક ઉત્પાદન પ્રક્રિયા હતી અને એ. આઈ. આર. ૧૯૯૧ એસ. સી. ૩૭૮માં ઉપરોક્ત અહેવાલિત નિર્ણય હાથ ધરવામાં આવેલા કેસની પરિસ્થિતિને સંચાલિત કરે છે અને તેથી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વિવાદિત આદેશ પસાર કરવામાં અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ કરી છે. વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલે પછી ઉપરોક્ત નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી દલીલ કરી છે કે વ્યાપારી જથ્થાની પ્રક્રિયા કરવામાં આવી હતી અને પછી તેને પ્રથમ શ્રેણીના એરંડાના તેલ તરીકે વેચવામાં આવ્યું હતું, તેને મુક્તિ આપવામાં આવી નથી અને તે કરપાત્ર નથી કારણ કે તેની વેચાણક્ષમતા પણ કાચા એરંડાના તેલથી અલગ છે અને તેથી, આ દલીલ કરીને વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ

દ્વારા આપવામાં આવેલો નિર્ણય ન્યાયી અને યોગ્ય નથી અને કાયદાના પ્રસ્તાવ સાથે સુસંગત નથી.

૮. આની સામે, પ્રતિસ્પર્ધાના વકીલે જણાવ્યું છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે સમગ્ર પ્રક્રિયાની તપાસ કરી છે, જે ખરીદનાર દ્વારા એરંડાના તેલ પર લાગુ કરવામાં આવી હતી અને રજૂઆત કરી છે કે પ્રક્રિયાની વિગતવાર તપાસ કર્યા પછી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે એવું માન્યું છે કે તે ઉત્પાદન પ્રક્રિયા નથી અને તેથી, વિગતવાર તપાસ પર પહોંચેલા આવા નિષ્કર્ષમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી. પ્રતિસ્પર્ધાના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે પ્રતિસ્પર્ધાએ નિકાસકાર તરીકે હિન્દુસ્તાન યુનિલિવર લિમિટેડ (ટૂંકા માટે "એચયુએલ") ને વ્યાપારી ગ્રેડનું એરંડાનું તેલ વેચ્યું છે અને ઉપરોક્ત વેચાણ 'ફોર્મ એચ' સામે થયું છે અને તે એ હતું કે રિફાઈનિંગ પ્રક્રિયા પછીનું તેલ એચયુએલ દ્વારા પ્રથમ વિશેષ ગ્રેડ તરીકે નિકાસ કરવામાં આવ્યું હતું. એડવોકેટના જણાવ્યા અનુસાર, પ્રક્રિયા એ એવી પ્રક્રિયા નથી કે જેણે એરંડાના તેલના મૂળ પદાર્થને બદલી નાખ્યો હોય અને તેથી, ઉપરોક્ત પ્રોસેસ વસ્તુ અનુસૂચિ IIA માં એન્ટ્રી નંબર ૧૮૫ (II) હેઠળ આવરી લેવામાં આવી છે. વિદ્વાન વકીલે ધ્યાન દોર્યું છે અને સૂચિ IIA માં સમાવિષ્ટ ઉપરોક્ત એન્ટ્રીની લાગુ પડવાની દલીલ કરી છે. વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલે પુણે યુનિવર્સિટી દ્વારા લખાયેલા અને એચયુએલને સંબોધીને લખેલા ૦૧/૧૧/૨૦૦૪ તારીખના પત્ર વિશે આ કોર્ટનું વધુ ધ્યાન દોર્યું છે, જે પત્ર

એરંડાના તેલના નમૂનાઓનો વિશ્લેષણ અહેવાલ છે અને તેણે જણાવ્યું છે કે માલ પૂરતો મેળ ખાય છે અને આમ તેને સમાન ગુણવત્તાવાળા તરીકે વર્ગીકૃત કરવાની મંજૂરી આપે છે.તે ઉપરાંત, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પેપર બુક સંકલનના પાન ૯૩ પર અન્ય એક વિશ્લેષણ અહેવાલ પણ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યો હતો અને તેના તરફ ધ્યાન દોરતા, તે ખાસ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે એરંડાના તેલના મૂળભૂત પદાર્થ અને લાક્ષણિકતામાં નોંધપાત્ર ફેરફાર કરવામાં આવ્યો નથી અને તેથી, જે પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી છે તેને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા તરીકે ગણવામાં આવી ન હતી.જિયો-કેમ લેબોરેટરી લિમિટેડે પણ ૨૬/૦૮/૨૦૦૫ ના રોજ એક પત્રને સંબોધિત કર્યો છે, જે સૂચવે છે કે કંપની વિશ્વભરમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થળોએ મોકલવામાં આવતા એરંડાના તેલ માટે કંપની દ્વારા પ્રતિષ્ઠિત અને સ્વતંત્ર નિરીક્ષણ અને પરીક્ષણ છે, અને તેથી, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે ટ્રિબ્યુનલ, સંબંધિત એન્ટ્રી અને જોગવાઈની લાગુ પડવાની સાથે, સામાવાળા દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા એરંડાના તેલ પર લાગુ કરવામાં આવી હોવાનું કહેવાયેલી પ્રક્રિયામાં પણ ગયું છે અને તેથી, આદેશ આટલી ઊંડાણમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હોવાથી, તેમાં દખલ કરવાની જરૂર નથી.એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા અને નિકાસકારોના વિદેશી ખરીદદારો, જેમાં એરંડાનું તેલ/પ્રથમ વિશેષ ગ્રેડ એરંડાનું તેલ શુદ્ધ કરવાની જરૂરિયાત હોય છે, નિકાસકારે તેની નિકાસ કરતા પહેલા માત્ર તેલને સાફ અને શુદ્ધ કર્યું હોય છે અને તે 'ફોર્મ નંબર એચ' સામે

પ્રસારિત કરવામાં આવ્યું હતું અને તેથી, મુક્તિ આપવાનો ઇનકાર કરવો અને કર જવાબદારી પર ભાર મૂકવો એ ન્યાયી અને યોગ્ય નથી, પરંતુ આ મુદ્દા પર કાયદાના પ્રસ્તાવ સાથે સુસંગત નથી અને તેથી, નીચે આપેલા સત્તાવાળાઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી ગેરકાયદેસરતાને વિગતવાર આદેશ દ્વારા વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા સુધારવામાં આવી હોવાથી, કોઈ પણ વિકૃતિની ગેરહાજરીમાં તારણ આવ્યું છે. તેને બદલવાની જરૂર નથી. કાયદાનો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન જે ઘડવામાં આવ્યો છે તે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલના તારણોમાંથી જવાબ મેળવી રહ્યો છે અને તેથી, કરવેરાની અપીલને ધ્યાનમાં લેવામાં નહીં આવે.

૯. પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં દલીલ કરી છે કે હિન્દુસ્તાન યુનિલિવર લિમિટેડ (એચયુએલ) સામે ફોજદારી ફરિયાદ પણ હાલના પ્રતિસ્પર્ધી સાથે મળીને ઉઝા ખાતેના વિદ્વાન ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેની પણ આ કોર્ટ દ્વારા રદ કરવાની અરજીમાં તપાસ કરવામાં આવી હતી અને એક સામાન્ય આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત ફોજદારી કેસનો નિકાલ ૧૫/૧૦/૨૦૦૫ ના તારીખના આદેશ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો અને ફોજદારી ફરિયાદ રદ કરવામાં આવી હતી. આ પાસાની પણ લર્નડ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી છે અને એવું જણાય છે કે વર્તમાન કેસમાં ફસાયેલા આ કેન્દ્રીય વિવાદને કારણે, લર્નડ ટ્રિબ્યુનલે કેસ્ટર ઓઈલ પર ચલાવવામાં આવેલી સમગ્ર પ્રક્રિયાની લાંબી તપાસ કરી છે અને તે પછી જ, પ્રશ્નમાં ચુકાદો

પસાર કર્યો છે.વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલે આ કોર્ટનું ધ્યાન હાઈકોર્ટ દ્વારા રદ કરવાની અરજીમાં પસાર કરાયેલા ઉપરોક્ત આદેશના વિવિધ ફકરાઓ તરફ દોર્યું છે.જો કે, તે એટલું સંબંધિત નથી કે તેને વર્તમાન ક્રમનો ભાગ બનાવવામાં આવ્યો નથી.એડવોકેટ દ્વારા એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા વિવિધ નિર્ણયોમાં એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે આ પ્રવૃત્તિ, જે કેસ્ટર ઓઈલ પર ચલાવવામાં આવી હોવાનો આરોપ છે, તે ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ નથી.આ દલીલને સાબિત કરવા માટે નીચેના નિર્ણયો કોર્ટની વિચારણા માટે મૂકવામાં આવ્યા છે.(i) ૨૦૦૫ ૧ એસ. સી. સી. ૨૬૪ અને (ii) ૨૦૧૨ ૨ એસ. સી. સી. ૨૮૨, અને તેથી, દલીલ કરી હતી કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલો આદેશ તે નિર્ણયોમાં નિર્ધારિત ગુણોત્તર સાથે સુસંગત છે અને તેથી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા યોગ્ય રીતે માનવામાં આવે છે કે અપીલને મંજૂરી આપવી જોઈએ અને તેથી, સામાવાળાના વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આવા પીડાદાયક ચુકાદા અને આદેશમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.તેથી, કરવેરાની અપીલ રદ કરવી જરૂરી છે.અન્ય કોઈ રજૂઆત કરવામાં આવતી નથી.

૧૦. સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન સલાહકારોને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને જોયા પછી, અમે સૌ પ્રથમ કાયદાની જોગવાઈ હેઠળ વ્યાખ્યાયિત 'ઉત્પાદન' શબ્દની વ્યાખ્યાને ધ્યાનમાં લેવાનું યોગ્ય માનીએ છીએ

કલમ ૨ (૧૬) 'ઉત્પાદન' શબ્દને વ્યાખ્યાયિત કરે છે જે કોઈપણ માલના ઉત્પાદન, નિર્માણ, નિષ્કર્ષણ, સંગ્રહ, સુશોભન, અંતિમ અથવા અન્યથા પ્રક્રિયામાં ફેરફારની પ્રવૃત્તિને આવરી લે છે, પરંતુ તેમાં સૂચવ્યા મુજબ ઉત્પાદન અથવા ઉત્પાદન પ્રક્રિયાઓનો સમાવેશ થતો નથી. આ વ્યાખ્યા નીચે મુજબ છે:

૨(૧૬):- "તેના તમામ વ્યાકરણની વિવિધતાઓ અને જ્ઞાનાત્મક અભિવ્યક્તિઓ સાથે ઉત્પાદન" નો અર્થ થાય છે, ઉત્પાદન કરવું, બનાવવું, કાઢવું, એકત્રિત કરવું, બદલવું, સુશોભન કરવું, સમાપ્ત કરવું અથવા અન્યથા પ્રક્રિયા કરવી, સારવાર કરવી અથવા અનુકૂળન કરવું; પરંતુ તેમાં સૂચવ્યા મુજબ ઉત્પાદન અથવા ઉત્પાદન પ્રક્રિયાઓનો સમાવેશ થતો નથી.

આ વ્યાખ્યા કલમ હેઠળ જે શબ્દનો ઉપયોગ સૂચવવામાં આવી શકે છે તે નિયમોના નિયમ ૩ હેઠળ સમાવિષ્ટ જોગવાઈને આકર્ષિત કરે છે જેમાં પ્રિસ્ક્રિપ્શન બનાવવામાં આવે છે અને તેથી, આ નિયમ ૩ નો ઉલ્લેખ કરીને તે જોઈ શકાય છે કે તેમના ઉત્પાદન પર જે પ્રક્રિયા થઈ છે તે ઉત્પાદન પ્રક્રિયા નથી અને તેથી, ઉપરોક્ત વૈધાનિક જોગવાઈની અસર સાથે, એવું લાગે છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ યોગ્ય નિષ્કર્ષ પર આવી છે કે હાથ ધરવામાં આવેલી પ્રક્રિયા જીએસટી

અધિનિયમની કલમ ૨ (૧૬) હેઠળ વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવેલી ઉત્પાદન પ્રક્રિયા નહોતી.

૧૧. આ નિષ્કર્ષને સાબિત કરવા માટે માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટના કેટલાક નિર્ણયોનો સંદર્ભ પણ આપવો જરૂરી છે, જેમાં આ જ મુદ્દા પર કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી. સર્વોચ્ચ કોર્ટના વિવિધ નિર્ણયોના સંદર્ભમાં (૨૦૦૫) ૧ એસ. સી. સી. ૨૬૪માં શ્યામ ઓઈલ કેક લિમિટેડના અહેવાલના કિસ્સામાં, કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવી છે કે માત્ર પદાર્થ પર કેટલીક પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવે છે, તેથી તેને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા તરીકે ગણવી જોઈએ નહીં. ફરર ૧૯ થી ૨૪ માં, માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટે ભૂતકાળમાં આપવામાં આવેલા અન્ય ઘણા નિર્ણયોનો સંદર્ભ આપ્યો છે અને આખરે એવું માન્યું છે કે આ પ્રવૃત્તિને 'ઉત્પાદન' ન કહી શકાય. નિર્ણયનો ઉપરોક્ત સંબંધિત અર્ક અહીં પછી પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે:

“૧૯. આ કોર્ટે સંખ્યાબંધ નિર્ણયોમાં એવું માન્યું છે કે માત્ર કોઈ પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવી હોવાથી નવી ચીજવસ્તુ અસ્તિત્વમાં આવી હોય તે જરૂરી નથી. સી. સી. ઈ. વિરુદ્ધ માર્કેડ વનસ્પતિ એન્ડ એલાઈડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝના કિસ્સામાં પ્રશ્ન એ હતો કે જ્યારે પૃથ્વી પર પ્રક્રિયા કરવામાં આવી હતી અને તેમાંથી પૃથ્વી પ્રાપ્ત

થઈ હતી ત્યારે ત્યાં કોઈ ઉત્પાદન હતું કે કેમ.આ કોર્ટે એવું માન્યું હતું કે ઉત્પાદન સાબિત કરવાનો બોજ હંમેશા મહેસૂલ પર હોય છે.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે માત્ર કારણ કે કોઈ વસ્તુ ટેરિફ એન્ટ્રીમાં આવે છે, તે ધારણા કરી શકાતી નથી અથવા એવું માની શકાતી નથી કે ત્યાં ઉત્પાદન હતું.એવું માનવામાં આવતું હતું કે ઉત્પાદનની શરૂઆતમાં પૃથ્વી હતી અને પ્રક્રિયા કર્યા પછી પણ તે પૃથ્વી જ રહી હતી.એવું માનવામાં આવતું હતું કે પૃથ્વી પર ફરજ ચૂકવવામાં આવી હોવાથી, વિતાવેલી પૃથ્વી પર કોઈ ફરજ વસૂલવામાં આવતી નથી.

૨૦. સી. સી. ઈ. વિરુદ્ધ ટેક્નોવેલ્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝના કિસ્સામાં પ્રશ્ન એ હતો કે શું વાયરની સળિયાઓમાંથી વાયર ખેંચવા એ ઉત્પાદન સમાન છે.મને એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે બંને ઉત્પાદનો વાયર હતા અને માત્ર એટલા માટે કે તેઓ બે અલગ-અલગ એન્ટ્રીઓ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યા હતા તેનો અર્થ એ નથી કે ઉત્પાદન એક્સાઈઝેબલ હતું.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે કોઈ પણ ઉત્પાદનની ગેરહાજરીમાં ઉત્પાદન માત્ર બે અલગ-અલગ એન્ટ્રીઓ હોવાના કારણે એક્સાઈઝેબલ ન બન્યું.

૨૧. મેલ્ટ્સ (I) (P) લિમિટેડ વિરુદ્ધ સી.સી.ઈ.ના કિસ્સામાં ફરીથી એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ઉત્પાદન સાબિત કરવાનો બોજ મહેસૂલ પર છે.એવું માનવામાં આવતું હતું કે લેમિનેટેડ/મેટલાઈઝ્ડ ફિલ્મ એક ફિલ્મ બની રહી છે અને કોઈ નવું કે વિશિષ્ટ ઉત્પાદન અસ્તિત્વમાં આવ્યું નથી.

૨૨. અમન માર્બલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ (પી) લિમિટેડ વિરુદ્ધ સી. સી. ઈ. ના કિસ્સામાં પ્રશ્ન એ હતો કે શું આરસપહાણના બ્લોકને આરસપહાણના સ્લેબમાં કાપવાથી ટન ઉત્પાદન થાય છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આવી પ્રવૃત્તિને ખાસ કરીને પ્રક્રિયા સૂચવીને ટેરિફ આઈટમમાં લાવવામાં આવી છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે એકવાર ટેરિફ આઈટમમાં પ્રક્રિયા દર્શાવવામાં આવી જાય, તે ઉત્પાદન સમાન હશે.આ દલીલો નકારી કાઢવામાં આવી હતી.એવું માનવામાં આવતું હતું કે કોમોડિટીની શરૂઆત આરસપહાણથી થાય છે અને તેને કાપ્યા પછી પણ આરસપહાણ જ રહે છે.એવું માનવામાં આવતું હતું કે ત્યાં કોઈ ઉત્પાદન નહોતું.

૨૩. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અમન માર્બલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કેસમાં નિર્ણય સાચો કાયદો નિર્ધારિત કરી રહ્યો નથી કારણ કે તેણે કલમ ૨ (એફ) માં "ઉત્પાદન" શબ્દની સુધારેલી વ્યાખ્યાની નોંધ લીધી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ઉત્પાદનની રકમની પ્રક્રિયા માટે તેનો ઉલ્લેખ માત્ર વિભાગ અથવા પ્રકરણની નોંધમાં કરવાની જરૂર નથી અને તેનો ઉલ્લેખ ટેરિફ આઈટમમાં પણ થઈ શકે છે. એ વાત સાચી છે કે સુધારેલી વ્યાખ્યાની નોંધ લેવામાં આવી નથી. અમે એ રજૂઆત સાથે સંમત છીએ કે સુધારેલી વ્યાખ્યા હેઠળ, જે એક સર્વસમાવેશક વ્યાખ્યા છે, તે જરૂરી નથી કે માત્ર વિભાગ અથવા પ્રકરણની નોંધમાં તે સ્પષ્ટ કરવું આવશ્યક છે કે કોઈ ચોક્કસ પ્રક્રિયા ઉત્પાદન માટે છે. તે ટેરિફ આઈટમમાં પણ સ્પષ્ટ કરવા માટે ખુલ્લું હોઈ શકે છે. જો કે, વિભાગ અથવા પ્રકરણ નોંધમાં અથવા ટેરિફ એન્ટ્રીમાં તે સ્પષ્ટ કરવું આવશ્યક છે કે પ્રક્રિયા ઉત્પાદન માટે છે. ટેરિફ એન્ટ્રીમાં માત્ર એક પ્રક્રિયા નક્કી કરવી પૂરતું નથી. જો ટેરિફ એન્ટ્રીમાં પ્રક્રિયા દર્શાવવામાં આવી હોય, તો તે સ્પષ્ટ કર્યા વિના કે ઉત્પાદન માટે સમાન રકમ છે, તો પ્રક્રિયાનો સંકેત માત્ર ઉત્પાદન અને તે ઉત્પાદનને લાગુ પડતા દરને ઓળખવાના હેતુઓ માટે છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, ડીમિંગની જોગવાઈ

અમલમાં આવવા માટે તે ચોક્કસપણે જણાવવું આવશ્યક છે કે કોઈ ચોક્કસ પ્રક્રિયા ઉત્પાદન સમાન છે.આ રીતે નિર્દિષ્ટ કરવામાં ન આવે તો કોમોડિટી માત્ર એટલા માટે એક્સાઈઝેબલ નહીં બને કારણ કે તે કોમોડિટીના સંદર્ભમાં અલગ ટેરિફ આઈટમ અસ્તિત્વમાં છે.

૨૪. આ કિસ્સામાં, ન તો વિભાગ નોંધમાં કે ન તો પ્રકરણ નોંધમાં કે ન તો ટેરિફ આઈટમમાં આપણને કોઈ સંકેત મળે છે કે સૂચવેલ પ્રક્રિયા ઉત્પાદન માટે છે.શરૂઆતમાં, ઉત્પાદન ખાદ્ય વનસ્પતિ તેલ હતું.શુદ્ધિકરણ પછી પણ તે ખાદ્ય વનસ્પતિ તેલ જ રહે છે.વાસ્તવિક ઉત્પાદન થયું ન હોવાથી, ડીમિંગ જોગવાઈમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે પ્રક્રિયા ઉત્પાદન સમાન છે.”

૧૨. તેમ છતાં (૨૦૧૨) ૨ એસ. સી. સી. ૨૮૨ માં નોંધાયેલા ઓસ્નાર કેમિકલ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કિસ્સામાં અન્ય એક નિર્ણયમાં 'ઉત્પાદન' શબ્દની મર્યાદાનું સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે ફેરફાર અથવા ફેરફારોની શ્રેણી કોમોડિટીને તે તબક્કે લઈ જાય છે જ્યાં વ્યાવસાયિક રીતે તેને હવે મૂળ કોમોડિટી તરીકે ગણી શકાય નહીં,

પરંતુ તેના બદલે તેને સંપૂર્ણપણે નવી અને વિશિષ્ટ વસ્તુ તરીકે માન્યતા આપવામાં આવે છે, ત્યારે એવું કહી શકાય કે ઉત્પાદન પ્રક્રિયા હાથ ધરવામાં આવે છે.આમાં પણ સર્વોચ્ચ કોર્ટે 'ઉત્પાદન' શબ્દની વ્યાખ્યાને ધ્યાનમાં લીધી છે અને અન્ય કેટલાક નિર્ણયોનો ફરીથી ઉલ્લેખ કરીને એવું માન્યું છે કે નવી વિશિષ્ટ સામગ્રી સંપૂર્ણપણે અલગ ઓળખ અને લાક્ષણિકતા અને ઉપયોગ સાથે બહાર આવી રહી નથી, તેથી મિશ્રણ પ્રક્રિયા એકંદર ઉત્પાદન માટે ગણાતી નથી અને તેથી, નીચેના ફરિયા નંબર ૩૦-૩૪ માં સર્વોચ્ચ કોર્ટે સ્થિતિનું વિશ્લેષણ કર્યું છે જેમાં કોર્ટેને તેનો સંદર્ભ લેવાની જરૂર છે અને તેથી, અહીં પછી પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવી છે:

“૩૦. હવે આપણે તપાસ કરી શકીએ છીએ કે શું પ્રશ્નમાં રહેલી પ્રક્રિયા, અન્યથા કાયદાની વિસ્તૃત કલમ ૨ (એફ) હેઠળ ઉત્પાદન કરવા સમાન છે કે કેમ. એવું કહેવું સરળ છે કે "ઉત્પાદન" ત્યારે જ થયું હોવાનું કહી શકાય જ્યારે કાચા માલનું એક અલગ ઓળખ, લાક્ષણિકતા અને ઉપયોગ ધરાવતી નવી અને અલગ વસ્તુમાં પરિવર્તન થાય.તે સારી રીતે સ્થાપિત છે કે માત્ર ગુણવત્તામાં સુધારો એ ઉત્પાદન નથી.તે ત્યારે જ થાય છે જ્યારે ફેરફાર અથવા શ્રેણીબદ્ધ ફેરફારો કોમોડિટીને એવા તબક્કે લઈ જાય છે જ્યાં વ્યાવસાયિક રીતે તેને હવે મૂળ કોમોડિટી

તરીકે ગણી શકાય નહીં પરંતુ તેના બદલે તેને એક નવી અને વિશિષ્ટ વસ્તુ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે જેનું ઉત્પાદન થયું હોવાનું કહી શકાય.

૩૧. આ માટે તુંગભદ્રા ઈન્ડસ્ટ્રીઝમાં આ કોર્ટની બંધારણીય ખંડપીઠે આપેલા નીચેના અવલોકનો એકદમ યોગ્ય છે:(એ આઈઆર પાનું ૪૧૭, પેરા ૧૮)

“૧૮. અમારા મતે, હાઈકોર્ટના વિદ્વાન ન્યાયાધીશે સખ્તાઈની પ્રક્રિયામાં હાઈડ્રોજન અણુઓના શોષણ દ્વારા અને તેલમાં પરિણામી આંતર-પરમાણુ ફેરફારો પર અનુચિત ભાર મૂક્યો હતો.તેલના ઓલિક અને લિનોલિક ઘટકોના એક ભાગને સંતૃપ્ત કરવા અને તેલને વધુ સ્થિર બનાવવા માટે હાઈડ્રોજન પરમાણુઓનો ઉમેરો કરવામાં આવ્યો હતો, આમ તેની ગુણવત્તાની અને ઉપયોગિતામાં સુધારો થયો હતો.પરંતુ ન તો માત્ર અન્ય દ્રવ્યનું શોષણ, ન તો આંતર-પરમાણુ ફેરફારો સામાન્ય રીતે સમજી શકાય તે રીતે પદાર્થની ઓળખને અસર કરે છે....

અહીં ફેરફાર એડિટિવ અને ઈન્ટર-મોલેક્યુલર બંને છે, પરંતુ તેમ છતાં તે ભાગ્યે જ કહી શકાય કે રેન્સિડ મગફળીનું તેલ મગફળીનું તેલ નથી.તે નિઃશંકપણે ખૂબ જ ખરાબ મગફળીનું તેલ હશે પરંતુ તેમ છતાં તે મગફળીનું તેલ હશે અને જો એવું લાગતું હોય તો તે તર્ક સાથે સુસંગત નથી લાગતું કે જ્યારે તેલની ગુણવત્તામાં સુધારો થાય છે ત્યારે ઓક્સિડેશન દ્વારા બગાડની કુદરતી પ્રક્રિયાઓ સામે તેનો પ્રતિકાર વધે છે, તેને તેલ ન ગણવું જોઈએ.” (અમારા દ્વારા આપવામાં આવેલ ભાર).

૩૨. દિલ્લી ક્લોથ એન્ડ જનરલ મિલ્સ કંપની લિમિટેડમાં, અન્ય એક બંધારણીય ખંડપીઠે ઉત્પાદનની વિભાવનાની તપાસ કરતાં નીચેના મંતવ્યો વ્યક્ત કર્યા હતા:(એસ. સી. સી. પાનું ૭૯૪-૯૫, પેરા ૧૪)

“૧૪. ... ક્રિયાપદ તરીકે ઉપયોગમાં લેવાતા 'ઉત્પાદન' શબ્દનો અર્થ સામાન્ય રીતે 'નવા પદાર્થને અસ્તિત્વમાં લાવવો' તરીકે થાય છે અને તેનો અર્થ માત્ર 'પદાર્થમાં થોડો ફેરફાર કરવો' નથી, તેમ છતાં પરિણામમાં ફેરફાર નાનો હોઈ શકે

છે.આ તફાવત અમેરિકન ચુકાદામાંથી શબ્દો અને શબ્દસમૂહોની કાયમી આવૃત્તિ, વોલ્યુમ ૨૬ માં ટાંકવામાં આવેલા ફક્કરામાં સારી રીતે લાવવામાં આવ્યો છે.આ શ્લોક આ પ્રમાણે છે:

‘ઉત્પાદન એક પરિવર્તન સૂચવે છે, પરંતુ દરેક ફેરફાર ઉત્પાદન નથી અને તેમ છતાં વસ્તુનો દરેક ફેરફાર સારવાર, શ્રમ અને હેરફેરનું પરિણામ છે.પરંતુ કંઈક વધુ જરૂરી છે અને તેમાં પરિવર્તન હોવું જોઈએ; એક નવો અને અલગ લેખ એક વિશિષ્ટ નામ, પાત્ર અથવા ઉપયોગ સાથે ઉભરી આવવો જોઈએ.’ ”
(અમારા દ્વારા આપવામાં આવેલ ભાર)

૩૩. એસ. આર. ટિશ્યુઝ (પ્રાઇવેટ) લિમિટેડમાં, વિચારણા માટેનો મુદ્દો એ હતો કે શું ટોઇલેટ રોલ્સ, નેપકિન્સ અને ચહેરાના ટિશ્યુ પેપરમાં જમ્બો રોલ્સના કદને ખોલવા, કાપવા અને કાપવાની પ્રક્રિયા ઉત્પાદન સમાન છે કે કેમ.આ પ્રક્રિયા અન્ય બાબતોની સાથે આ કોર્ટનું નિર્માણ કરવા સમાન નથી એમ કહીને, નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યો હતો:(એસ. સી. સી. પાનું ૩૧૭, પેરા ૧૨)

“૧૨.જો કે, જમ્બો રોલ્સમાં ટીશ્યુ પેપરનો અંતિમ ઉપયોગ અને ટોઇલેટ રોલ્સ, ટેબલ નેપકિન્સ અને ચહેરાના પેશીઓનો અંતિમ ઉપયોગ એ જ રહે છે, એટલે કે, ઘરગથ્થુ અથવા સ્વચ્છતાના ઉપયોગ માટે.આવા કિસ્સામાં મુખ્ય પરીક્ષણ એ છે કે ઉપર સૂચિબદ્ધ જમ્બો રોલમાં ટીશ્યુ પેપરની લાક્ષણિકતાઓ ટેબલ નેપકિન્સ, ટોઇલેટ રોલ અને ચહેરાના પેશીઓના સ્વરૂપમાં ટીશ્યુ પેપરની લાક્ષણિકતાઓથી અલગ છે કે કેમ.વર્તમાન કેસમાં, ટ્રિબ્યુનલે એવું માન્યું હતું કે જમ્બો રોલમાં ટીશ્યુ પેપરની લાક્ષણિકતાઓ ટીશ્યુ પેપરની લાક્ષણિકતાઓ, કાપવા અને કાપવા પછી, ટેબલ નેપકિન્સમાં, ટોઇલેટ રોલમાં અને ચહેરાના પેશીઓમાં અલગ નથી.” (અમારા દ્વારા આપવામાં આવેલ ભાર)

૩૪. સી. એસ. ટી. વિરુદ્ધ પીયો ફૂડ પેકર્સ કેસમાં, આ કોર્ટની ત્રણ ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે, સીલબંધ કેનમાં વેચાણ માટે અનાનસના ફળને અનાનસના ટુકડાઓમાં રૂપાંતરિત કરવું એ ઉત્પાદન સમાન છે કે કેમ તે નક્કી કરતી વખતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:(એસ. સી. સી. પાનું ૧૭૬, પેરા ૫)

“પ. ... સામાન્ય રીતે, ઉત્પાદન એ એક [અથવા] વધુ પ્રક્રિયાઓનું અંતિમ પરિણામ છે જેના દ્વારા મૂળ ચીજવસ્તુ પસાર કરવામાં આવે છે. પ્રક્રિયાની પ્રકૃતિ અને હદ એક કેસથી બીજા કેસમાં બદલાઈ શકે છે, અને ખરેખર ત્યાં ઘણા તબક્કાઓ અથવા કાર્યવાહી હોઈ શકે છે અને કદાચ દરેક તબક્કે એક અલગ પ્રકારની પ્રક્રિયા હોઈ શકે છે. દરેક પ્રક્રિયાને નુકસાન થયું હોવાથી, મૂળ કોમોડિટીમાં ફેરફારનો અનુભવ થાય છે. પરંતુ તે ત્યારે જ થાય છે જ્યારે ફેરફાર, અથવા શ્રેણીબદ્ધ ફેરફારો, કોમોડિટીને તે તબક્કે લઈ જાય છે જ્યાં વ્યાવસાયિક રીતે તેને હવે મૂળ કોમોડિટી તરીકે ગણી શકાય નહીં પરંતુ તેના બદલે તેને એક નવી અને વિશિષ્ટ વસ્તુ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે જેને ઉત્પાદન તરીકે કહી શકાય. જ્યાં મૂળ ચીજવસ્તુ અને પ્રોસેસ્ડ ચીજવસ્તુ વચ્ચે ઓળખમાં કોઈ આવશ્યક તફાવત નથી, ત્યાં તે કહેવું શક્ય નથી કે એક વસ્તુનો ઉપયોગ બીજાના ઉત્પાદનમાં કરવામાં આવ્યો છે. જો કે તે અમુક અંશે પ્રક્રિયામાંથી પસાર થઈ ચૂક્યું છે, તેમ છતાં હજુ પણ તેની મૂળ ઓળખ જાળવી રાખતી હોવાનું માનવામાં આવે છે.” (અમારા દ્વારા આપવામાં આવેલ ભાર) ”

૧૩. આમ, ઉપરોક્ત સંજોગો પરથી એવું કહી શકાય કે હાથ પરના કેસની હકીકતો પણ સમાન છે, જેમાં મૂળભૂત લાક્ષણિકતા અને ઉપયોગમાં ભારે ફેરફાર કરવામાં આવ્યો નથી અને કારણ કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટની બંધારણીય બેન્ચ સહિત અનેક નિર્ણયો પર વિચાર કર્યા પછી ખરીદનાર દ્વારા વેચવામાં આવેલી સામગ્રીની પ્રક્રિયાની તપાસ સાથે ચોક્કસપણે નિષ્કર્ષ પર આવી છે, તે કોઈપણ ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાંથી બહાર નથી અને તેથી, ઉપરોક્ત વેચાણવેરાના અધિનિયમમાંથી મુક્તિ આપવાનો દાવો વાજબી છે.સ્પષ્ટ તારણ કે જે નિકાસકારે અહીં પ્રતિસ્પર્ધી પાસેથી એરંડાનું તેલ ખરીદ્યું હતું તેણે એરંડાનું તેલ તે જ સ્વરૂપમાં વેચ્યું નથી, પરંતુ કેટલીક પ્રક્રિયાઓ કરી છે અને તેથી, તેને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા તરીકે ગણી શકાય નહીં અને તેથી, આ કોર્ટને એવું પણ લાગે છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ અપીલમાં આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરવામાં યોગ્ય નિષ્કર્ષ પર આવી છે.

૧૪. અંતિમ નિષ્કર્ષ પર પહોંચતા પહેલા, વિદ્વાન સહાયક સરકારી એડવોકેટ દ્વારા જે ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તેની સાથે પણ વ્યવહાર કરવો જરૂરી છે.જો આપણે એ. આઈ. આર. ૧૯૯૮ એસ. સી. ૩૦૫૫ માં નોંધાયેલા નિર્ણયનો સંદર્ભ લઈએ, જેમાં વિવિધ જાતોના કાચા તેલની ખરીદી કરવામાં આવી હતી અને શુદ્ધિકરણ પ્રક્રિયા પછીનો વ્યવસાય શુદ્ધ તેલ તરીકે વેચવાનો હતો.કાચા તેલ અને રિફાઈનિંગ તેલમાં રૂપાંતરણ વચ્ચે નોંધપાત્ર તફાવત છે,

જ્યારે અહીં, હાથ પરના કિસ્સામાં, પદાર્થને પ્રક્રિયા પછી સ્પષ્ટ રીતે પરિવર્તન મળી રહ્યું નથી અને તે સંપૂર્ણપણે એક અલગ કોમોડિટી બહાર આવી રહ્યું નથી જે તે માત્ર એરંડાનું તેલ તરીકે રહ્યું, પરંતુ પ્રક્રિયા ગ્રેડેશન પછી ફેરફાર થઈ રહ્યો છે અને તેથી, તથ્યોની પૃષ્ઠભૂમિમાં તફાવત છે અને તેથી, માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉપરોક્ત નિર્ણયની એટલી અસર નથી.આનું કારણ એ છે કે ઉપર ઉલ્લેખિત પછીના નિર્ણયોમાં લગભગ ખૂબ જ સમાન ચીજવસ્તુઓ સાથે માનનીય સર્વોચ્ચ કોર્ટ દ્વારા વ્યવહાર કરવામાં આવે છે અને ખાસ કરીને એવું માનવામાં આવે છે કે આ પ્રક્રિયાને ઉત્પાદન પ્રક્રિયા તરીકે ગણી શકાય નહીં, અને તેથી, ૧૯૯૮ના આ નિર્ણયની મહેસૂલ પર કોઈ અસર નથી.તેવી જ રીતે, મેસર્સ દેવી દાસ ગોપાલ કૃષ્ણને એ. આઈ. આર. ૧૯૬૭ એસ. સી. ૧૮૯૫ માં અહેવાલ આવ્યો હતો કે કોર્ટને ચાર્જપાત્રતા અને કરની સ્પષ્ટતા સંબંધિત એક અલગ મુદ્દા સાથે સામનો કરવો પડ્યો હતો.ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં, કેન્દ્રીય મુદ્દો પંજાબ કેન્દ્રીય વેચાણવેરાના કાયદા, ૧૯૪૮ હેઠળ સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓના અર્થઘટન સાથે સંબંધિત હતો અને વૈધાનિક જોગવાઈની માન્યતા સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે સંદર્ભિત સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હોવાનું જણાય છે.ઉપરોક્ત નિર્ણયના ફક્ત ૩૦ માં, બિયારણમાંથી ઉત્પાદિત તેલના શુદ્ધિકરણ સાથે સંબંધિત સંદર્ભ હોવાનું જણાય છે અને તેથી, એવું લાગે છે કે આ મુદ્દો સંપૂર્ણપણે અલગ સંદર્ભમાં હતો અને તેથી, અમારો અભિપ્રાય છે કે જ્યારે અમને ૨૦૧૨ ૨ એસ. સી. સી. ૨૮૯ માં નોંધાયેલા

તાજેતરના સમયના નિર્ણય દ્વારા સીધી મદદ કરવામાં આવે છે, જેમાં કેસ કાયદાની ચર્ચા કરવામાં આવે છે અને ૧૯૬૧ થી જ તેની સાથે વ્યવહાર કરવામાં આવે છે.અમને લાગે છે કે ૨૦૧૨ ૨ એસ. સી. સી. (સુપ્રા) માં નોંધાયેલા નિર્ણય પર આધાર રાખવો જરૂરી છે અને તેથી, કાયદાની આ દરખાસ્તોનો ઉલ્લેખ કરતા, અમારો અભિપ્રાય છે કે ટ્રિબ્યુનલે કોઈ ભૂલ કરી નથી.

૧૫. ઉપરોક્ત સંજોગો પરથી એવું જણાય છે કે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કોઈ પણ પ્રકારની ગેરકાયદેસરતા અથવા અનિયમિતતા કરવામાં આવી નથી અને તેથી, કાયદાના પ્રશ્નનો જવાબ અપીલકર્તાની તરફેણમાં આપવામાં આવ્યો નથી અને પરિણામે કરવેરાની અપીલને બરતરફ કરવી જરૂરી છે અને તે મુજબ આથી બરતરફ કરવી જરૂરી છે.

૧૬. ઉપર ઉલ્લેખિત અન્ય સંબંધિત કરવેરાની અપીલોનો પણ ઉપરોક્ત ચુકાદાની દ્રષ્ટિએ નિકાલ કરવામાં આવે છે અને તેથી, તમામ અપીલ આથી રદ કરવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ અકીલ કુરેશી)

ડૉલી

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.